

mod sagesløs har tidligere flere gange været fremsat af Justitsministeriet, senest den 22. februar 1984. Der henvises til Folketingstidende 1983-84 (2. samling), sp. 934, 1683, 6778 og 7084, tillæg A, sp. 1623, og tillæg B, sp. 993 og 1117.

Lovforslaget var udarbejdet på grundlag af Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 978/1983 om varetægtsfængsling i voldssager, hvortil der henvises bl.a. for så vidt angår varetægtsreglernes historiske udvikling, herunder de seneste ændringer i 1978.

Baggrunden for lovforslaget var, at Højesteret i en kendelse af 16. marts 1983 havde udtalt, at anvendelse af varetægtsfængsling i medfør af bestemmelsen om retshåndhævelsesarrest i retsplejelovens § 762, stk. 2, efter lovens forarbejder findes at forudsætte, at »sigtelsen angår forhold af en sådan grovhed, at der må forventes idømt langvarig fængselsstraf eller anden strafferetlig foranstaltning af tilsvarende indgribende betydning«.

Det fremgår af Strafferetsplejeudvalgets betænkning (side 20), at Højesterets kendelse var udtryk for en indskrænkning i anvendelsesområdet for retshåndhævelsesarrest i forhold til hidtidig by- og landsretspraksis, hvor fængsling af hensyn til retshåndhævelsen også skete uden for tilfælde, hvor der kunne forventes langvarig fængselsstraf.

Der er ikke angivet i Højesterets kendelse, hvad der nærmere skal forstås ved »langvarig fængselsstraf«, men der skal formentlig være tale om en forventet fængselsstraf på omkring 8-10 måneders fængsel eller op imod 1 års fængsel. Bestemmelsen kan således i dag kun anvendes i ganske særligt grove voldssager, hvor den forskyldte straf må antages at ligge langt over normalområdet. Anvendelsen af retshåndhævelsesarrest er med den nuværende udmålingspraksis derfor udelukket i det altovervejende antal voldssager, også hvor der er tale om grov vold eller om den særligt farlige vold, der er omfattet af straffelovens § 244, stk. 2. Kun i exceptionelle voldssager – herunder tilfælde, hvor der foreligger sigtelse for forsætlig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 245, stk. 2, og § 246 – vil anvendelse af retsplejelovens § 762, stk. 2, kunne komme på tale (betænkningen side 20 og 36).

Det må dog bemærkes, at varetægtsfængsling også i mere almindelige voldssager vil kunne anvendes, såfremt der foreligger flugtfare, gentagelsesfare eller risiko for bevisødelæggelse (kollusionsfare), jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1-3. Årelang praksis har imidlertid vist, at disse betingelser for varetægtsfængsling kun sjældent vil være opfyldt i voldssager.

Den gældende bestemmelse om varetægtsfængsling i retsplejelovens § 762 er medtaget som bilag 1 til lovforslaget.

Efter denne bestemmelses stk. 2 er det bl.a. en betingelse for varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed, at den påsigtede lovovertrædelse kan medføre fængsel i 6 år eller derover.

De tidligere fremsatte lovforslag til en særlig bestemmelse om retshåndhævelsesarrest i visse kvalificerede voldssager havde følgende formulering:

»En sigtet kan endvidere varetægtsfængsles, når der foreligger en særlig bestyrket mistanke om, at han har begået

.....

en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, eller under skærpende omstændigheder af § 244, stk. 4, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed eller de omstændigheder, hvorunder det er begået, skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.«

Da straffen efter straffelovens § 244, stk. 4, er fængsel indtil 2 år, var strafferammekravet efter forslaget således sat ned til 2 år.

I øvrigt kan det nævnes, at de tidligere lovforslag endvidere indeholdt en bestemmelse om uskadelliggørelsesarrest i voldssager, dvs. varetægtsfængsling med det formål at forhindre nye lovovertrædelser. Bestemmelsen skulle gælde for sager om vold mod offentligt ansatte og vold mod sagesløs, der blev begået under opløb eller anden grov forstyrrelse af ro og orden. Varetægtsfængsling skulle i disse sager kunne finde anvendelse, hvor der var bestemte grunde til at frygte, at den sigtede – hvis han blev løsladt – påny ville tage del i ulovlighederne.

5. Lovforslagets indhold

Efter forslaget opretholdes den nuværende almindelige bestemmelse om retshåndhævelsesarrest som § 762, stk. 2, nr. 1.

Som ny § 762, stk. 2, nr. 2, foreslås indført en mulighed for varetægtsfængsling, når der foreligger en særlig bestyrket mistanke om, at sigtede har begået en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, eller af en bestemmelse i straffelovens 25. kapitel om forbrydelser mod liv og legeme, såfremt lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en *ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage*, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.